

Verksamhetsplan 2023 med sikte på 2028

Antagen av nämnden för överförmyndare i samverkan
2022-11-22 § 151

**Nämnden för överförmyndare i
samverkan**

2023

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Grunduppdrag	4
2.1	Struktur/Input	4
2.2	Process/genomförande	5
2.3	Resultat/output.....	5
3	Kvalitet.....	6
3.1	Gode män och förvaltare ska vara lämpliga för just det specifika uppdraget.	6
3.2	Gode män och förvaltares behov av kompetens ska tillgodoses genom utbildning.	6
3.3	Tillsynsuppdraget ska ske i rätt tid och med god kvalitet.	6
4	Mål.....	7
4.1	Det ska finnas lämpliga gode män och förvaltare till alla som har rätt till stöd av en sådan.	7
4.2	Gode män och förvaltare ska erbjudas utbildning som möter deras behov av kompetens i sin roll som ställföreträdare.....	8
4.3	Överförmyndarnämnden ska motverka rättsförlust för de svagaste i samhället.....	9
5	Resurser och förutsättningar.....	10
5.1	Ekonomi nämnder	11
5.2	Personal.....	12
6	Internkontroll	13
6.1	Verksamhet.....	13
6.2	Administration/it	13

1 Inledning

Nämnden för Överförmyndare i samverkan utgör sedan 2019, Halmstads, Hyltes, Laholms och Båstads kommuners, obligatoriska uppgift att ha en överförmyndare. Syftet med samarbetet är också att gemensamt nyttja resurser för att få en organisation som långsiktigt klarar av såväl ökad ärendetillströmning som skärpta lagkrav på överförmyndarens verksamhet. Strävan är att långsiktigt kunna upprätthålla erforderlig kontinuitet, utveckling, kompetens, kvalitet, rättssäkerhet och att uppnå kostnadseffektivitet.

Nämnden har under 2022 bevittnat hur ett krig på vår kontinent har, förutom osäkerhet och otrygghet, även påverkat redan svaga människors ökade kostnader för levnadskostnader, bränsle och räntor.

En viktig uppgift nämnden har är att rekrytera ställföreträdare, det vill säga, gode män och förvaltare. Trots ökade satsningar för att öka rekryteringen råder det brist på ställföreträdare. En allt större tillströmning av ärenden och en högre andel svårare uppdrag gör det allt svårare att rekrytera tillräckligt många ideella ställföreträdare.

Arbetet med att utveckla arbetet inom nämndens ansvarsområden fortsätter. Ett ökat användande av digitala utbildningar och tjänster hoppas vi kunna ge ett ökat stöd för ställföreträdare att söka information och möjligheter att redovisa sitt uppdrag. En utredning, är på plats, för att utvärdera möjligheterna att i framtiden kunna använda oss av mer professionella ställföreträdare för att täcka bristerna i rekryteringen av ställföreträdare och värna de personer som behöver hjälp.

Nämndens arbete kommer att förändras om ny väntad lagstiftning kommer på plats. Då kommer nya arbetsuppgifter tillkomma och ytterligare juridisk kompetens behöver knytas till verksamheten. Allt eftersom fler professionella ställföreträdare anlitas behöver också utredas om hur framtidens arvoden skall se ut.

Pehr Magnusson

Ordförande i nämnden för överförmyndare i samverkan

2 Grunduppdrag

2.1 Struktur/Input

Beskrivning

I varje kommun ska det finnas en överförmyndare eller överförmyndarnämnd. I Halmstads kommun har fullmäktige beslutat om en gemensam överförmyndarnämnd med Halmstads-, Hylte-, Laholms- och Båstads kommuner.

Halmstads kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i värdkommunens organisation. De uppgifter som ligger under överförmyndaren kan inte läggas under en annan nämnd.

Överförmyndarnämndens uppdrag bestäms av föräldrabalken, förmyndarskapsförordningen och reglementet, som beslutades i kommunfullmäktige 2018.

Däri ingår följande huvuduppgifter:

- att utöva tillsyn över förmyndarskap, godmanskap och förvaltare
- att föra register över tillsynsverksamheten
- att rekrytera och utbilda ställföreträdare

Genom tillsyn ska överförmyndarnämnden motverka rättsförlust för de svagaste i samhället: underåriga (barn under 18 år), samt de som på grund av sin sjukdom eller annan anledning har en god man eller förvaltare förordnad för sig.

Kommunledningsförvaltningen med överförmyndarkansliet är överförmyndarnämndens förvaltning. Kansliets personal är anställd under kommunstyrelsen. Kansliet består av 10 medarbetare: kanslichef, två överförmyndarjurister, tre handläggare, två granskare, ekonom och registrator. 0,25 % nämndsekreterare köps från kommunledningsförvaltningens kanslienhet. Från 1 mars 2023 utökas kansliet med ytterligare en granskare.

Överförmyndarkansliet bereder, administrerar, utvecklar och följer upp frågor inom överförmyndarnämndens ansvarsområde. De flesta av överförmyndarnämndens beslut fattas av personalen enligt delegationsordning. Överförmyndarnämnden sammanträder varje månad, förutom juli månad, och beslutar bland annat om avslagsbeslut, föreläggande om vite och entledigande av olämplig god man eller förvaltare.

Utöver delegationsordning beslutar kanslichef om en intern arbetsfördelning av delegerade beslut utifrån verksamhetens behov.

2.2 Process/genomförande

Beskrivning

Våra kärnprocesser är:

- Rekryteringsprocesser
- Utbildningsprocesser
- Myndighetsprocesser

Målbilden för kommunledningsförvaltningen är att vi agerar för helheten, engagerat och tillsammans.

2.3 Resultat/output

Beskrivning

Genom en rättssäker och effektiv överförmyndarverksamhet får de som har störst behov av samhällets hjälp sina intressen avseende uppehälle, utbildning och nytta i övrigt tillvaratagna på bästa sätt.

3 Kvalitet

3.1 Gode män och förvaltare ska vara lämpliga för just det specifika uppdraget.

Gode män ska erbjudas uppdrag som de har kompetens för. Det ökar rättssäkerheten för huvudmannen. Om den gode mannen inte har kompetens för det specifika uppdraget är det svårt att alltid handla på det sätt som bäst gagnar huvudmannen.

3.2 Gode män och förvaltares behov av kompetens ska tillgodoses genom utbildning.

Uppdraget som god man kräver allt högre kompetens och fler kunskaper än tidigare. Det beror bland annat på att fler kategorier av hjälpbehövande människor i samhället får rätt till god man. Många gode män beskriver att uppdragen är svåra och att de inte vet hur de ska agera i olika situationer i sitt uppdrag. Behovet av utbildning rör många olika områden även utanför överförmyndarnämndens verksamhetsområde.

3.3 Tillsynsuppdraget ska ske i rätt tid och med god kvalitet.

Det är viktigt att överförmyndarverksamheten handlägger ärenden inom de tidsfrister som finns för olika typer ärenden. När tillsynsuppdraget sker med god kvalitet kan eventuella oegentligheter upptäckas och överförmyndarverksamheten har större möjlighet att motverka att huvudmannen lider rättsförlust.

4 Mål

4.1 Det ska finnas lämpliga gode män och förvaltare till alla som har rätt till stöd av en sådan.

Kopplad till

Resultat/output

Nuläge

Det har under de senaste åren blivit allt svårare att rekrytera ideella personer som vill åta sig uppdrag som god man och förvaltare. Rekryteringsinsatser har skett ett par gånger per år utan att lyckas rekrytera tillräckligt många personer. Då nämnden inte lyckats med rekryteringen kan det resultera i att de personer som har störst behov av samhällets hjälp och som borde fått hjälp av en god man eller förvaltare far illa både ekonomiskt och socialt.

Det har i snitt under de senaste åren saknats gode män och förvaltare till 40-50 ärenden. Brist på gode män och förvaltare gäller för samtliga samverkanskommuner, Halmstad, Hylte, Laholm och Båstad. Det har genomförts ett par rekryteringsinsatser per år.

Gode män och förvaltare har under flera år framfört önskemål om ökat arvode.

Resurser och hinder

Olika rekryteringsaktiviteter bör utgå från den strategiska rekryteringsplanen som finns framtagna.

Därutöver är nuvarande gode män och förvaltare en stor resurs. Om de känner att de har kompetens och får det stöd de behöver kanske de kan åta sig ytterligare uppdrag.

Hinder för att målet inte ska nås är om rekrytering inte sker strategiskt, kontinuerligt, strukturerat och enligt den strategiska rekryteringsplanen. Ytterligare ett hinder är att inte tillräckliga personella resurser tillförs rekryteringsinsatser inom överförmyndarkansliet. Om kommunens förvaltarenhet inte utökas till att ta fler uppdrag och professionella gode män inte förordnas i uppdrag kan det leda till att fler hjälpbehövande inte får den hjälp de har rätt till eftersom det finns brist på ideella gode män och förvaltare.

Önskat läge/effekter

Det ska finnas lämpliga gode män och förvaltare till alla som har rätt till en sådan och att de får hjälp inom rimlig tid. Om lämplig ideell god man eller förvaltare inte finns att tillgå bör professionell ställföreträdare anlitas.

4.2 Gode män och förvaltare ska erbjudas utbildning som möter deras behov av kompetens i sin roll som ställföreträdare.

Kopplad till

Resultat/output

Nuläge

Att vara god man är ett ideellt uppdrag och det krävs många kompetenser för att kunna utföra uppdraget på bästa sätt. De senaste åren har uppdragen blivit allt mer komplexa och kräver en högre kompetens hos de gode männen.

Det finns ett gediget utbildningspaket för nya gode män och förvaltare under det första året.

Överförmyndarnämnden ger föreningsbidrag till Hallands god man och förvaltarförening som erbjuder kompletterande verksamhet för gode män och förvaltare.

Det finns ingen helhetsbild av samtliga gode män och förvaltares behov av utbildning. Utbildning behövs inom andra myndigheters och institutioners verksamhetsområden. Det kan vara olika insatser inom socialtjänst och LSS, olika bidrag, hantering av huvudmän med svag ekonomi, skuldsatt huvudman, bankärenden, kunskap om olika funktionsnedsättningar och sjukdomar såsom missbruk, psykisk funktionsnedsättning med mera.

Resurser och hinder

Det finns redan ett gediget utbildningspaket för nya gode män och förvaltare som även kan erbjudas till samtliga ställföreträdare. Ytterligare en resurs är att det finns en aktiv godmansförening som kompletterar överförmyndarens verksamhet där samverkan kan öka ytterligare. Det finns även ett stort utbud av digitala utbildningar och stöd som kan göras mer kända för ställföreträdarna. Det finns inte någon helhetsbild av ställföreträdarnas behov av utbildning samt att de utbildningar som finns inte är tillräckligt kända.

Önskat läge/effekter

Gode män och förvaltare ska erbjudas utbildning som möter deras behov av kompetens i sin roll som ställföreträdare. Både interna och externa utbildningar erbjuds utifrån ställföreträdarens behov så att de har rätt kompetens för att se till huvudmannens bästa.

4.3 Överförmyndarnämnden ska motverka rättsförlust för de svagaste i samhället.

Kopplad till

Resultat/output

Nuläge

Överförmyndarnämnden utövar främst tillsyn genom att granska redovisningshandlingar (förteckning, årsräkning, sluträkning och redogörelse) som förmyndare, gode män och förvaltare lämnar in.

Tillsyn sker även genom att samtycka till uttag från huvudmännens och underårigas spärrade bankkonton, samtycke till försäljning/köp av fastighet, samtycke till fördelning enligt arvskifte, samtycke till placering i aktier, samtycke till att driva rörelse med mera.

Granskningen av redovisningshandlingar är en utmanande uppgift. Alla ställföreträdare ska enligt lag lämna in redovisningshandlingar vid samma tidpunkt på året. Överförmyndarverksamheten ska sedan granska samtliga inkomna redovisningshandlingar inom sex månader. Idag granskas inte samtliga redovisningshandlingar inom den tiden, utan det tar längre tid än önskat. Stor del av arbetstiden ägnas åt att begära in handlingar och uppgifter som saknas i redovisningshandlingarna. Många ställföreträdare tycker att redovisningen är svår.

Fördjupade granskningar bör göras i alla ärenden var femte år för att kunna säkerställa att huvudmännen inte lider rättsförlust. Idag når verksamheten inte upp till den nivån. Fördjupade granskningar är viktiga för det är då man företrädesvis upptäcker felaktigheter. Nya ställföreträdare får också större möjlighet att göra rätt från början och verksamheten får fördjupad information om nya ärenden till fördel för fortsatt hantering.

Resurser och hinder

Det finns ett bra stödmaterial för ställföreträdarna att använda vid redovisningen. Materialet kan utvecklas och göras mer känt så att ställföreträdarna i större utsträckning än idag skickar in komplett och korrekt underlag.

Upphandling av nytt verksamhetssystem pågår. En önskan är att det ska innehålla e-tjänster som underlättar både för verksamheten och för ställföreträdarna.

Mer personella resurser behövs till granskningen för att verksamheten ska kunna granska i tid och med kvalitet. Granskningsverksamheten är även svår att organisera då alla redovisningar kommer in vid samma tillfälle och ska vara klara inom en sexmånadersperiod. Arbetsbelastningen blir hög under en längre period.

Önskat läge/effekter

En överförmyndarverksamhet som motverkar rättsförlust för de svagaste i samhället.

5 Resurser och förutsättningar

Budgeten visar hur nämnden för Överförmyndare i samverkans medel fördelas i internbudget 2023. Nämnden har tilldelats en budgetram på 5 562 183 kr. Utöver det tillkommer intäkter enligt samverkansavtalet med 2 584 823 kr. Total budget är således 8 147 006 kr.

Kostnaderna består främst av personalkostnader på 7 031 400 kr. Övriga kostnader på 1 115 606 kr består bland annat av kostnader för nämndsekreterare, utvecklare, andra extra personella resurser under året, utbildning, IT-program, trycksaker, reklam och information.

Verksamhetens totala kostnad är 8 147 006 kr vilket är en ökning med 428 384 kr.

Enligt samverkansavtalet blir den preliminära kostnaden per kommuninvånare för år 2023 49,17 kr.

Övrigt

Upphandling av nytt verksamhetssystem pågår och kommer att innebära ökade kostnader för verksamhetssystemet. Till stöd i nämndarbetet köps en 25% nämndsekreterartjänst av kommunledningsförvaltningen. Till extra stöd i arbetet med verksamhetsutveckling köper överförmyndarkansliet under 2023 en 50% utvecklingstjänst av kommunledningsförvaltningen.

Överförmyndarnämnden har fått resursförstärkning med ytterligare en granskare som kommer att börja arbeta under våren 2023.

Medarbetare har behov av kontinuerlig fortbildning. SKR har tagit fram ett utbildningspaket för överförmyndarverksamheten med flera relevanta utbildningar inom området. Därutöver hålls den årliga utbildningen överförmyndarnyheter samt Föreningen Sveriges överförmyndares årliga studiedagar.

Då det är ny mandatperiod genomförs fler grundutbildningar för politiker. Samtliga nyanställda erbjuds också grundutbildningen.

Kostnaden för nämndens ledamöter belastar inte samverkansbudgeten utan varje kommun står för sina ledamöters kostnad.

Sammanfattning

Den totala kostnaden för verksamheten är 8 147 006 kr.

Internbudgeten för år 2023 är i balans.

Internbudgeten tar inte hänsyn till arvoden till gode män och förvaltare samt arvoden till gemensamma nämndens politiker då respektive kommun hanterar dessa kostnader för sig.

5.1 Ekonomi nämnder

	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Anslagsområ- ets intäkter	4 499 696	2 506 439	2 584 823	2 584 823	2 584 823	2 584 823	2 584 823	2 584 823
Lönekostnader	6 420 778	6 681 400	7 031 400	7 031 400	7 031 400	7 031 400	7 031 400	7 031 400
Lokalkostnader								
Kapitalkostnader								
Övriga kostnader	987 637	1 037 222	1 115 606	1 115 606	1 115 606	1 115 606	1 115 606	1 115 606
Anslagsområ- ets kostnader	7 408 415	7 718 622	8 147 006	8 147 006	8 147 006	8 147 006	8 147 006	8 147 006
Resultat/netto kostnader/ram	2 908 719	5 212 183	5 562 183	5 562 183	5 562 183	5 562 183	5 562 183	5 562 183

5.1.1 Driftsförändring

Driftsförändringar/i nvesteringar	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Utfall 2027	Utfall 2028
- Ramförändring	350tkr	350tkr	350tkr	350tkr	350tkr	350tkr
(Ännu ej fastslagna effektiviseringar)	2 417tkr	2 921tkr	3 426tkr	3 885tkr	4 390tkr	4 895tkr
En granskare (Halmstads kommuns del 405 000 kr)	-615tkr	-615tkr	-615tkr	-615tkr	-615tkr	-615tkr
En granskare (Halmstads kommuns del 405 000 kr) Kompensation i budget 2023 enligt PMB 2022-2026 för ökade kostnader Halmstad, 350 tkr.	-615tkr	-615tkr	-615tkr	-615tkr	-615tkr	-615tkr
En granskare Båstads kommuns del	62tkr	62tkr	62tkr	62tkr	62tkr	62tkr
En granskare Båstads kommuns del	62tkr	62tkr	62tkr	62tkr	62tkr	62tkr
En granskare Hylte Kommuns del	43tkr	43tkr	43tkr	43tkr	43tkr	43tkr
En granskare Hyltes kommuns del	43tkr	43tkr	43tkr	43tkr	43tkr	43tkr
En granskare Laholms kommuns del	105tkr	105tkr	105tkr	105tkr	105tkr	105tkr
En granskare Laholms kommuns del	105tkr	105tkr	105tkr	105tkr	105tkr	105tkr
En jurist (Halmstads kommuns del 456 000 kr)	-690tkr	-690tkr	-690tkr	-690tkr	-690tkr	-690tkr

Driftsförändringar/ nvesteringar	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Utfall 2027	Utfall 2028
En jurist Båstads kommuns del	69tkr	69tkr	69tkr	69tkr	69tkr	69tkr
En jurist Hyltes kommuns del	48tkr	48tkr	48tkr	48tkr	48tkr	48tkr
En jurist Laholms kommuns del	117tkr	117tkr	117tkr	117tkr	117tkr	117tkr
Internationella frivillighetsdagen	-100tkr	-100tkr	-100tkr	-100tkr	-100tkr	-100tkr
Köp av kommunikatörshjälp (Halmstads kommuns del 193 000 kr)	-293tkr	-293tkr	-293tkr	-293tkr	-293tkr	-293tkr
Köp av kommunikatörshjälp Båstads kommuns del	29tkr	29tkr	29tkr	29tkr	29tkr	29tkr
Köp av kommunikatörshjälp Hylte kommuns del	21tkr	21tkr	21tkr	21tkr	21tkr	21tkr
Köp av kommunikatörshjälp Laholms kommuns del	50tkr	50tkr	50tkr	50tkr	50tkr	50tkr
Professionella ställföreträdare (Båstads del)	230tkr	275tkr	367tkr	459tkr	505tkr	597tkr
Professionella ställföreträdare (Halmstads del år 1,1 028 tkr)	-1 763tkr	-2 542tkr	-3 322tkr	-3 964tkr	-4 745tkr	-5 526tkr
Professionella ställföreträdare (Hyltes del)	138tkr	230tkr	275tkr	275tkr	367tkr	413tkr
Professionella ställföreträdare (Laholms del)	367tkr	505tkr	643tkr	734tkr	872tkr	1 010tkr
Ökade handläggningskostnader	-80tkr	-80tkr	-80tkr	-80tkr	-80tkr	-80tkr
Ökade kostnader e-tjänster	-100tkr	-100tkr	-100tkr	-100tkr	-100tkr	-100tkr

5.2 Personal

Redovisas av kommunstyrelsen

6 Internkontroll

6.1 Verksamhet

6.1.1 Rekrytering av lämpliga gode män och förvaltare

Beskrivning

Det har under ett flertal år varit svårigheter att rekrytera lämpliga ideella gode män och förvaltare. Det kan ha resulterat i rättsförlust för den enskilde. Överförmyndarnämnden har initierat behovet av en utökad förvaltarenhet i Halmstad som åtar sig fler uppdrag. En utredning om utökning av den kommunala förvaltarenheten i Halmstad pågår. I brist på ideella gode män och förvaltare kan anställda i privata ställföreträdarbolag rekryteras. Att anlita privata ställföreträdarbolag innebär ökade kostnader.

6.1.2 Gode män och förvaltares kompetens

Beskrivning

Gode män och förvaltare behöver ha rätt kompetens för att kunna företräda sina huvudmän.

6.1.3 Granskning av redovisningshandlingar

Beskrivning

Det är viktigt att granskningsrutinen följs vid granskning av årsräkningar och sluträkningar för en effektiv och rättssäker granskning.

6.1.4 Delegationsbeslut

Beskrivning

Överförmyndarnämnden har delegerat samtliga beslut som kan delegeras till tjänstepersonerna inom Överförmyndarkansliet. Med anledning av den långtgående delegationen finns behov för nämnden, som ytterst ansvarig för verksamheten, att följa upp delegationen.

6.2 Administration/it

6.2.1 Verksamhetssystem

Beskrivning

Det finns ett stort behov av nytt verksamhetssystem som är effektivare och rättssäkrare än nuvarande system.

Upphandling pågår.